

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien tappamista

Hakija

Suomen Bioturva Oy / Oskari Kallio

Asia

Lupahakemus talitiaisten ja pikkuvarpusten tappamiseen Kauppakeskus Tuulosen sisätiloista kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Hämeenlinnassa, Kanta-Hämeessä.

Hakemus

Hakija hakee lupaa ensisijaiseen talitiaisten (*Parus major*) ja pikkuvarpusten (*Passer montanus*) pyydystämiseen ja toissijaiseen tappamiseen Kauppakeskus Tuulosen sisätiloista Hämeenlinnassa osoitteessa Tuulosentie 1, 14810 Tuulos.

Lupaa haetaan ympärivuotisesti vuosille 2025–2028 ja hakemukselle pyydetään pikaista käsittelyä, sillä elintarvikkeita myyvässä kohteessa on tälläkin hetkellä talitiainen sisällä.

Poikkeuslupaperusteena on kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaaminen. Linnut voivat aiheuttaa ulosteillaan kohonneen salmonellariskin, minkä takia on perusteltua poistaa linnut mahdollisimman nopeasti.

Lintuja on kohteissa ja niiden ympäristössä tasaisesti ympäri vuoden, vähimmillään yksittäisiä ja runsaimmillaan kymmeniä kerralla. Lupaa haetaan 15 yksilön ampumiseen. Hakijan arvion mukaan tällä määrällä pystytään parantamaan kohteen elintarviketurvallisuutta.

Ongelmaa on pyritty ennaltaehkäisemään asentamalla oviverhoja, lintuja karkottavia geelikuppeja sekä äänellä toimivia lintukarkottimia. Näistä toimenpiteistä huolimatta lintuja on päässyt rakennuksen sisälle, eikä niitä rakennuksen suuren koon vuoksi ole aina mahdollista saada ulos haavia tai lintuhäkkiä käyttämällä. Tällöin muuta tyydyttävää ratkaisua vahinkojen torjuntaan ei ole. Lintujen häirintä ja mahdollinen tappaminen tapahtuu rakennuksen sisätiloissa, joten siitä ei ole haittaa ympäröivälle lajistolle tai luontoarvoille.

Määräykset, joita hakemus koskee

Talitiainen, pikkuvarpunen ja varpunen (*Passer domesticus*) ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Lisäksi varpunen on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Rauhoitettujen lintujen pyydystäminen sisätiloista ja vapauttaminen ulos on mahdollista ilman poikkeuslupaa eläinten hyvinvointilain (693/2023) 7 §:n nojalla, kunhan toimijoilla on riittävä osaaminen lintujen käsittelemiseen eikä pyynnillä siten aiheuteta linnuille tarpeetonta kärsimystä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan tappaa ampumalla talitiaisja, pikkuvarpusia ja varpusia seuraavin ehdoin.

- 1 Lupa talitiaisten, pikkuvarpusten ja varpusten ampumiseen on voimassa 31.12.2028 asti Kauppakeskus Tuulosen sisätiloissa.
- 2 Lintujen pääsy sisätiloihin tulee pyrkiä estämään ennalta. Ennaltaehkäiseviä keinoja tulee jatkuvasti ylläpitää ja kehittää.
- 3 Sisätiloihin päätyneet linnut tulee ensisijaisesti poistaa ulos ohjaamalla ja lintuhäkkejä tai lintuverkkoja käyttäen, aiheuttamatta niille tarpeetonta kärsimystä. Lintujen pyynti on aloitettava viivytyksettä.
- 4 Ampumislupaa saa käyttää vain, mikäli ulos ohjaaminen ja elävänä pyynti ei onnistu. Tällä luvalla saa ampua luvan voimassaoloaikana yhteensä enintään 10 talitiaista, pikkuvarpusta tai varpusta.
- 5 Luvan saajan on varmistuttava siitä, ettei luvan käytöstä aiheudu vaaraa ihmisille ja noudatettava mitä metsästyslaissa on säädetty.
- 6 Mikäli ammuttu lintu on rengastettu, on renkaat ja niiden löytöpaikka- ja aikatiedot toimitettava postitse Luonnontieteellisen keskuksen rengastustoimistoon (Rengastustoimisto, PL 17, 00014 Helsingin yliopisto), tai sähköisesti rengaslöydön ilmoituslomaketta käyttäen <https://loydos.luomus.fi/forms/rengasloydo>.
- 7 Tämä päätös tai sen kopio on pidettävä mukana toimenpiteitä tehtäessä ja vaadittaessa lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa siitä, että kaikki toimenpiteisiin osallistuvat toimivat tämän luvan ehtojen mukaisesti.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Hämeen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportointivelvoite on voimassa 31.1.2029 asti. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon kirjaamo@lvv.fi päätöksen asianumerolla VARELY/7460/2025 varustettuna. Raportointiin käytetään päätöksen antamisen yhteydessä toimitettua taulukkoa. Taulukon mukaisesti tulee raportoida poistettujen yksilöiden määrä lajeittain, poistomenetelmä, poistamisajankohdat ja -paikat sekä tieto siitä, miksi lopulta on päädytty ampumiseen. Lisäksi on raportoitava ennaltaehkäisevien toimenpiteiden käytöstä ja kehittämisestä.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja luonnonsuojelulain rauhoituslupajärjestelmästä voidaan poiketa kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Linnuista aiheutuu Kauppakeskus Tuulosen sisätiloissa merkittävä hygieniä- ja terveysriski, sillä kauppakeskuksessa on mm. ravintoloita ja elintarvikemyymälöitä.

Kansanterveyden turvaamiseksi sisälle eksyneiden lintujen poistaminen on perusteltua, mikäli lintujen pääsyä sisätiloihin ei ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta onnistuta estämään. Ehtojen mukaisesti ennaltaehkäiseviä keinoja tulee jatkuvasti ylläpitää ja kehittää. On tärkeää tunnistaa, mistä linnut pääsääntöisesti lentävät sisälle, ja tilkitä nämä

paikat tai ovien tapauksessa pyrkiä pitämään niitä mahdollisuuksien mukaan kiinni ja panostaa karkottimiin. Hakemuksen mukaan ulko-ovissa on jo käytetty oviverhoja, geelikuppeja ja äänikarkottimia, mutta mikäli ne eivät tehoa, tulee kokeilla uusia menetelmiä.

Ennaltaehkäisystä huolimatta lintujen pääsyä sisätiloihin ei välttämättä pystytä täysin estämään. Kun lintu havaitaan sisätiloissa, tulee pyydystys ja ulos ohjaaminen aloittaa välittömästi. Kauppakeskuksen rakenne ja sokkeloisuus voi kuitenkin asettaa pyynnille haasteita, eikä pyynti tai ulos ohjaaminen aina onnistu. Tällaisissa tilanteissa ongelmaan ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin ampuminen.

Koska ongelma tulee pyrkiä ratkaisemaan ennaltaehkäisevillä keinoilla, on lupa-aikaa ja ammuttavien lintujen määrää rajattu. Tällä luvalla saa ampua 3 vuoden aikana enintään 10 lintuyskilöä. Määrää ei ole nähty tarkoituksenmukaiseksi rajata lajeittain tai vuosittain, sillä tilanteita ei pystytä ennakoimaan. Linnun saa ampua ainoastaan siinä tapauksessa, ettei elävänä pyydystäminen ja ulos vapauttaminen onnistu. Vuoden 2028 jälkeen voidaan tarvittaessa arvioida kokonaistilannetta ja mm. ennaltaehkäisyn kehittymistä uudelleen.

Päätös koskee hakemuksesta poiketen myös varpusta, sillä pikkuvarpunen ja varpunen sekoitetaan helposti keskenään. Molempien lajien yksilöiden joutuminen poikkeuslupan mukaisten toimenpiteiden kohteeksi on lajien samankaltaisen ekologian vuoksi mahdollista. Lajintunnistukseen tulee kiinnittää huomiota raportointitaulukon täyttöä varten.

Ehtojen mukainen talitiaisten, pikkuvarpusten tai varpusten mahdollinen ampuminen ei vaaranna lajien suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista. Ensisijaisesti linnut tulee poistaa elävänä ja ammuttavien yksilöiden määrää on rajoitettu.

Muuta huomioitavaa

Valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto vastaa 1.1.2026 lähtien ELY-keskusten ympäristöön liittyvistä lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävistä.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 71 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kauppakeskuksessa on hakemushetkellä ollut talitiainen, ja mikäli sen ulos ohjaaminen tai pyydystäminen ei onnistu, tulee hakijan pystyä tarvittaessa käyttämään poikkeuslupaa ennen kuin se on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja pikkulintujen aiheuttamien kansanterveysriskien vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiantolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus
Raportointitaulukko

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Hämeen ELY-keskus kirjaamo.hame@ely-keskus.fi
Hämeen poliisilaitos kirjaamo.hame@poliisi.fi
Hämeenlinna hameenlinnan.kaupunki@hameenlinna.fi
SLL Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri etela-hame@sll.fi
Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry. info@tapiolary.com
Kanta-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry. (KHLY) juhani.kairamo@birdlife.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/7460/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/7460/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 13.11.2025 12:53

Ratkaisija Aalto Tapio 13.11.2025 13:04

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 1. krs, 13100 Hämeenlinna

Puhelin: 029 56 42210

Telefax: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.